

Sortir del fora de joc, entrar dins el partit

La manera com l'Esquerra Independentista ha abordat fins ara les consultes per la independència permet constatar els avenços i les mancances del conjunt del moviment. Com a avenç es podria assenyalar el fet que la majoria de l'Esquerra Independentista ha vist la necessitat d'implicar-se a fons en la seva preparació, és a dir, d'estar amb el Poble amb majúscules. En alguns llocs fins i tot s'ha assumit el paper de ser al capdavant de la mobilització. En aquest sentit, doncs, es pot dir que el moviment, especialment la CUP, ha sabut reaccionar davant l'envit que suposa aquesta mobilització de masses per la independència sense precedents.

Aquest avenç, però, no ens ha de fer oblidar algunes mancances. Començarem per la menys important: encara existeix una part del moviment que amb graus diferents veu amb recel el moviment democràtic per l'autodeterminació i, en alguns casos, fins i tot l'hi nega el pa i la sal. Entre d'altres raons, aquests sectors addueixen que aquest moviment corre el perill de ser instrumentalitzat per CiU o ERC (i nosaltres hi afegiríem Carretero).

Aquest perill, però, no és nou i existeix sempre que hi ha una mobilització de masses, és a dir, una de protagonitzada per gent que no pertany al nostre cercle militant i simpatitzant. No fa gaires anys les mobilitzacions contra la guerra o contra el transvasament de l'Ebre van ser aprofitades electoralment pel PSOE o ERC, però no vam assistir a cap exposició pública de dubtes o recels cap a aquestes protestes. A

ningú no se li va ocórrer escriure articles qüestionant la validesa d'aquestes mobilitzacions per avisar, talment com si fossin una reencarnació de Cassandra, que serien instrumentalitzades per les forces reformistes de torn.

Perquè la qüestió fonamental no és pas aquesta: el que, d'entrada, ha de preocupar un revolucionari és si una determinada mobilització ajuda a augmentar el nivell de consciència de les classes populars o no. És obvi que les consultes ajuden a augmentar la consciència independentista i, per tant, cap membre de l'Esquerra Independentista no pot restar-ne al marge ni encarar-les amb recel, en alguns casos esperant que el procés fracassi en una mena de profecia que s'autoacompleix. Ans al contrari, el seu deure és implicar-s'hi al màxim per garantir-ne l'orientació més adequada per als nostres objectius a llarg termini.

Des d'aquests mateixos sectors recelosos s'argumenta que la independència no és a la cantonada i que el problema de la lluita independentista és la manca d'organització. Ara bé, aquestes afirmacions, que compartim, són purs artificis retòrics buits de contingut si no van acompanyades de propostes concretes d'organització de la lluita independentista, més enllà d'apel·lacions genèriques a l'autoorganització popular.

Aquesta crítica buida de contingut enllaça amb la segona de les mancances del moviment que volíem comentar. Es tracta d'una de molt més greu, molt més important que el fet que hi hagi sectors que

no s'adonin de l'augment de la consciència nacional, si més no en una part de la nació. Ens referim a la manca d'un full de ruta cap a la independència, que entre d'altres aspectes ha de contemplar com s'organitza la lluita independentista, és a dir, l'espai de la Ruptura Democràtica, que no s'ha de confondre amb l'organització de la Unitat Popular o de la mateixa Esquerra Independentista.

Perquè en un moviment en què hi predomina una concepció de l'acció política que la redueix sovint a «fer bullir l'olla», hi ha el perill, i aquest sí que seria molt greu, que una part del nostre moviment cregui que la nostra tasca s'acaba un cop realitzades les consultes. L'Esquerra Independentista ha d'anar més enllà de l'agitació i la mobilització i s'ha de proposar com un repte prioritari organitzar la consciència independentista desvetllada en els darrers anys. No fer-ho sí que és facilitar la feina a les forces reformistes. És també oblidar que una de les tasques fonamentals de qualsevol agent que es pretengui revolucionari és organitzar el poble en lluita.

Des de l'MDT ja hem esbossat algunes idees en aquest sentit i l'article que segueix l'editorial en tornem a parlar. Només cal esperar les aportacions de la resta del moviment a partir d'un debat profund i obert sobre el tema. Si no hi posem fil a l'agulla hi ha la possibilitat real que si més no una part de la nació sigui independent malgrat una Esquerra Independentista agafada en fora de joc, la qual cosa seria letal per al nostre projecte polític global.

Les Consultes sobre la Independència

Reflexió després de la tempesta

Tothom coincideix a reconèixer que aquesta experiència electoral del diumenge 13 de desembre del 2009 ha estat una mostra esclatant de mobilització, tant per haver mogut 15.000 voluntaris, com per haver mobilitzat el vot de vora de 200.000 persones i haver atret un interès viu en un nombre encara més gran de persones.

La premsa europea i internacional s'ha fet un ampli ressò d'aquesta diada electoral, una experiència que ha fet opinar un diari com *Le Monde*, en un article editorial, sobre la possibilitat avui a Europa d'assolir la independència de manera pacífica i per la via electoral. Una opinió impensable fa poc temps.

Què han representat les consultes?

S'han dit moltes coses de les consultes. Les repercussions han estat més grans del que s'esperava i és per això que han estat considerades com una mena de tempesta o sacsejada democràtica. S'ha considerat un exemple de participació política i també de *selfdemocracy* («autodemocràcia»). El fet és que ha estat un exercici de politització de masses sense precedents. I és en aquest aspecte de la politització que convé aprofundir.

Es tracta d'un fenomen de masses perquè és evident que les xifres que s'han ponderat aquests dies ens parlen clarament d'una presència de l'independentisme al nostre país que ja ha superat la xifra del milió de persones. Es tracta, doncs, d'una força més important del que molts esperaven i que pot tenir unes conseqüències remarcables si se sap organitzar adequadament.

Des del punt de vista internacional s'ha trencat l'aïllament mediàtic que s'havia estat exercint des de Madrid i s'ha donat una imatge nova i oberta que ha mogut diversos mitjans a emetre comentaris favorables al procés d'independència.

Cal reconèixer que tot plegat no ha sortit del no-res: hi ha hagut els llargs anys de feina de l'independentisme i l'expansió, amb noves elaboracions polítiques i les dues grans manifestacions, al voltant del discurs del dret de decidir i al voltant també de la idea ruptura democràtica¹ des

d'abans de l'any 2006, i també l'efecte multiplicador de mobilitzacions puntuals però importants com la que s'ha fet el 7 de març del 2009 proppassat a Brussel·les. Ha estat, de fet, l'esclat d'un sentiment soterrat que es trobava darrere l'objectiu d'independència, considerat fins ara per sectors molt amplis del poble català com a impossible; i que ha esdevingut a partir dels darrers temps, més enllà de les opcions formulades per alguns partits i polítics, una realitat considerada per una part important del poble català no sols com a desitjable sinó també com a ben possible. També convé assenyalar que la significació d'aquesta actuació conscient, de masses importants de la població, va més enllà del que podria representar un acte concret sinó que comporta una actitud política conscient, és el resultat de la maduració d'un convenciment assumit. És innegable que aquesta experiència representarà un salt qualitatiu en la consciència independentista d'amplis sectors socials.

Tal com s'ha comentat també, la situació actual significa ja la possibilitat de fer unes primeres passes segures cap a l'hegemonia del moviment independentista al si de la societat catalana. Una anàlisi de consultes del 13 de desembre ens hauria de portar a constatar també com a tret més significatiu el fet que l'independentisme ha passat de ser una força sociopolítica emergent, com era fins

al moment present, a prendre un lloc central dins la societat catalana. La mobilització que han representat les consultes ha mostrat prou capacitat al nostre moviment per a emprendre amb força el camí de la seva hegemonia social i política.

Davant l'amplitud i la profunditat d'aquest fenomen, les reaccions de l'autonomisme i de l'espanyolisme han estat fins ara políticament insignificants: qui pot prendre en consideració ara el manifest dels alcaldes autonomistes del PSOE? —s'han dissolt com un terròs de sucre dins un llac. I els comentaris de l'espanyolisme de tot color a través dels mitjans de comunicació han mostrat també la feblesa patètica dels seus arguments. L'olímpic menyspreu de l'espanyolisme envers les consultes, qualificades de manera barroera de «teatre» o de «simple propaganda», ha mostrat de manera escandalosa la seva feblesa política. El boicot informatiu habitual ja no ha servit de gaire res. A partir d'ara, l'espanyolisme no podrà fer altra cosa que amagar el seu retrocés progressiu. Només cal que el moviment no s'aturi.

Raons i desraons d'una dualitat

Entre els comentaris necessaris de fer al voltant de les consultes, hi ha la qüestió de la seva dualitat organitzativa, la Coordi-

[1] Aquesta anàlisi ha estat formulada i difosa per l'MDT en el document *Ara és el moment de la Ruptura Democràtica per la independència*, del mes d'octubre del 2004.

nadora nacional i la Coordinadora d'Osona, una dualitat que ha aparegut en diferents moments, d'una manera més o menys estrident.

No és fàcil explicar les raons d'aquesta confrontació pel fet que els aspectes personals s'encavallen amb les qüestions polítiques, amb la dificultat afegida que les formulacions polítiques no han estat tampoc clarament explícites.

Sembla que l'eix del debat en aquest cas és la qüestió que s'arrossega al si de les Plataformes sobiranistes, almenys des de l'any 2008, és a dir: *quin és el paper que han de tenir els partits al si del moviment per l'autodeterminació que s'està desplegant?* Entenem, en aquest cas, quan parlem de partits, els partits parlamentaris actuals.

Al si del moviment per l'autodeterminació i la independència actual hi ha dues posicions extremes, dues posicions, però, que no s'expressen de manera nítida en la confrontació que comentem. Aquestes dues posicions extremes són d'una banda la d'aquelles persones que consideren que els partits polítics parlamentaris actuals que tenen una vinculació amb les consultes (concretament CiU i ERC) són contraris a la independència (o no s'hi volen pronunciar clarament) i que per aquesta raó es voldria utilitzar el moviment per tal de combatre'ls.

I, en un altre extrem, hi ha aquelles persones (i grups) que consideren no sols que aquests dos partits són fonamentals per al moviment, sinó que convé que el moviment es mantingui en una posició que no perjudiqui els interessos d'aquests dos partits.

Podem dir que la posició d'Alfons López Tena s'aproxima a aquesta darrera formulació², mentre que la posició d'alguns col·lectius que es mouen al si de la Coordinadora nacional estan més aviat en l'altra posició, especialment els qui pugnen per a fer sorgir del moviment una alternativa electoral nova amb l'ambició d'ocupar tot l'espai independentista. Cal tenir molt clar, però, que ni la Coordinadora d'Osona ni la Coordinadora nacional assumeixen plenament cap d'aquestes posicions extremes ja que la posició generalment assumida es fonamenta en dues consideracions:

- Primera: el moviment ha de ser autònom dels partits (i concretament

[2] López Tena, al si d'Osona decideix, ha imposat una dinàmica contrària a l'organització popular de tal manera que, de tota l'experiència d'aquests dies, no n'ha quedat cap organització col·lectiva; només n'han restat els partits polítics preexistents.

ALGUNES DADES SIGNIFICATIVES

Prop de 200.000 persones han participat a la darrera consulta per la independència de la nació catalana. A 166 pobles de Catalunya s'han portat a terme, el passat 13 de desembre de 2009, unes eleccions sobre la independència que han afectat un cens de 700.000 persones. El nivell de participació ha estat variable: en algunes llocs s'ha mantingut entre el 40 i el 50% i en la majoria dels casos ha estat superior al 25%. Els vots favorables a la independència han estat, en general, superiors al 95%.

JOVENTUT

En aquestes consultes, podia votar tothom que residia al municipi, a partir de l'edat de 16 anys.

IMMIGRACIÓ I DIVERSITAT

Aquesta característica del dret de vot universal ha comportat la presència, als col·legis electorals, d'un nombre important de votants d'origen immigrat, la majoria marroquins amazics, tal com han precisat diverses fonts. L'afluència ha estat intergeneracional i socialment diversa. S'ha tractat «d'un poble en moviment» tal com ha estat comentat.

d'aquests dos partits parlamentaris, ERC i CiU), de manera que no pot estar en funció dels seus interessos ni s'hi pot subordinar; fins al punt que no s'ha d'excloure la possibilitat que la dinàmica del moviment pugui comportar perjudicis (electorals o d'altres) per als partits que mantinguin posicions reticents.

- Segona: cal saber atreure en les activitats i mobilitzacions del moviment una part important de la militància d'aquests partits, sectors que és sabut que, en un cert percentatge, comparteixen els objectius i els principis assumits per tothom (i de vegades amb una fidelitat més gran envers els interessos col·lectius, que no pas envers les direccions dels partits esmentats).

Els sectors més polititzats del moviment saben que és importantíssim mantenir aquest equilibri (entre la independència del moviment i la seva capacitat de captació transversal i àmplia de voluntats) i han anat teixint fins ara les complicitats necessàries per a trobar una línia d'acció àmplia i coherent.

Hem dit, però, que tractant-se com es tracta d'una dinàmica que demanarà sovint la presa de decisions que poden comportar friccions amb les posicions extremes que hem comentat, és important que el moviment es doti d'una estructura àmplia i democràtica que permeti la presa de decisions tot evitant la polarització dels conflictes. És la qüestió que hem anomenat «organitzar la unitat del moviment»,

perquè la unitat no es pot deixar a la simple espontaneïtat dispersa i cal preveure els mitjans per a avançar en aquest sentit. El problema no és, doncs, com hem dit diverses vegades fent referència a aquesta mena de conflictes, que uns grups o unes persones no s'entenguin, sinó la manca actual de referents democràtics amplis i indiscutibles que permetin marcar el camí a seguir amb l'autoritat que dona una representativitat ben afermada.

Tornarem a tractar aquesta qüestió al final de l'article quan abordarem el que anomenem els reptes de futur.

Els debats col·laterals

Des del nostre punt de vista, de l'Esquerra Independentista, l'experiència de les consultes ha estat també molt important perquè ha suscitat un cert nombre de debats cabdals que restaven adormits darrere d'activitats rutinàries d'agitació i propaganda que no es veien gaire emplaçades per les exigències de reflexió sobre els canvis de la realitat política que han anat tenint lloc darrerament. Les consultes han modificat l'escenari fent aparèixer nous protagonistes i diferents continguts, desvetllant per tant debats sobre diferents temes de pes com els que exposem i comentem tot seguit:

La qüestió territorial (Països Catalans)

És una qüestió que s'ha abordat a dos nivells diferents però interrelacionats. Un nivell molt concret és el text de la consulta que

s'ha posat (o que s'ha de posar) a l'opinió de la població catalana a diferents zones del territori nacional. L'altre nivell de debat que ha aparegut fa referència a la manera de considerar com cal articular el conjunt del territori nacional en el procés de conquesta de la Independència. La resolució d'aquestes qüestions és complexa, però n'avançarem unes formulacions genèriques que considerem imprescindibles. Començarem pel nivell més general, el fet territorial en el procés de conquesta de la Independència.

Contràriament als autonomistes, des de l'independentisme conseqüent defensem que el procés ha d'abastar des del primer al darrer moment el conjunt del territori i que ha de complir dues premisses fonamentals: en primer lloc, qualsevol territori on hi hagi presència de la nació catalana (els Països Catalans³) ha de

ser objecte de la reivindicació del dret d'autodeterminació; en segon lloc, l'organització popular per l'autodeterminació ha de ser, durant tot el procés, d'àmbit nacional⁴.

Per tant, des de les nostres posicions independentistes conseqüents hem de fer que les estructures organitzatives que sorgeixin de les consultes s'estenguin arreu dels Països Catalans. L'existència d'iniciatives ja endegades com la plataforma de càrrecs electes de les Illes pel dret a decidir creada el 12 de desembre han d'ajudar a avançar en aquest sentit. Hem de tenir clar que ens trobem en un moment que estem desplegant una lluita per la participació democràtica, que estem, de fet, construint «la nació política». Aquest principi territorial inclusiu de desenvolupament del dret d'autodeterminació ha de ser aplicat de manera sistemàtica i rigorosa.

Quan passem a les qüestions tàctiques i més immediates les coses es compliquen pel fet que, en el pla tàctic, cal partir sem-

pre de la consciència política existent. En aquest sentit és sabut que els sectors impulsors de la consulta a les Illes poden tenir unes certes dificultats per a trobar formulacions que, partint de l'estat de consciència preexistent, es mantinguin pròximes a les que s'han utilitzat al Principat⁵.

A partir d'aquestes consideracions generals, entrem en el nivell de les apreciacions subjectives. Què és millor «nació catalana» o «Països Catalans»? Ha de ser l'apreciació de l'estat de consciència de cada lloc i de l'eficàcia política de cada fórmula allò que porti a escollir una o altra expressió.

Les consultes han obert, doncs, per al conjunt de l'Esquerra Independentista «la caixa dels trons» de la tàctica, en el tema que toquem i en d'altres. Han fet pensar en funció de la consciència política del poble català en cada lloc i moment concrets, un exercici mental que per a determinats sectors del nostre moviment pot ser difícil. És un repte on es mostrarà la diferència entre la consciència política revolucionària i la mentalitat de capelleta. El debat és ja servit. Cada militant i cada organització haurà de prendre posició.

El contingut polític de la Independència

També hem vist com la paraula Independència ha anat prenent diferents continguts, d'acord amb el sector polític o social que l'ha utilitzat.

Els sectors capitalistes-liberals, provinents en general de CDC, com és el cas d'Alfons López Tena —de referència obligada en aquest àmbit—, proposen una utopia en el sentit que voldrien un Estat independent però sense cap canvi social ni econòmic (ni tampoc polític pel que fa a les forces que voldrien dominants). Tot hauria de quedar igual: amb les mateixes estructures polítiques, fins i tot sense tocar les autoritats polítiques despòtiques (catalanes) del règim polític actual i ni tan sols combatre els abusos de les estructures administratives, autonòmiques ni municipals, sorgides del franquisme, que sabem que són brous de cultiu de tota mena de clientelisme i corrupció.

Diem que aquesta concepció és utòpica perquè com molt bé s'ha dit no hi pot haver truita sense trencar cap ou i la ruptura que ha de representar situar el dret polític col·lectiu en un referent nacional propi no serà possible sense una modificació profunda de les relacions de poder. Fora que algú arribés a pactar una «semi-

[3] El debat sobre les «zones catalanes» no s'ha acabat ja que existeixen zones històricament hispanòfones o occitanòfones tradicionals (com la Plana d'Utiel o la Fenolleda) amb lligams polítics variables respecte de la nació catalana; però, en tot cas, aquestes zones també tenen dret, des de la seva realitat, a exercir l'autodeterminació per tal de decidir el seu futur.

[4] L'organització promoguda per Alfons López Tena ha estat, de manera volguda i conscient, des del primer moment limitada a les quatre províncies del Principat de Catalunya.

[5] La formulació més estesa al si de la Coordinadora nacional ha estat «la nació catalana». A Berga han utilitzat la fórmula tradicional al si de l'independentisme: «Països Catalans».

independència» sota la monarquia borbònica que podria representar una mena de reedició de l'autonomia que hem estat patint. Però això no pot passar per poc que l'Esquerra Independentista s'impliqui de debò en la lluita per l'autodeterminació des del primer moment.

És per això que és molt important que l'Esquerra Independentista estigui immersa en el procés actual tot desplegant el moviment popular de base i arreu del territori; i impedeixi la destrucció de les estructures organitzatives sorgides de la lluita⁶.

I és perquè la concepció de la independència que volem com a procés de canvi sociopolític i econòmic favorable a l'expressió democràtica de les classes populars catalanes que cal treballar per a estendre al si del poble català la importància de lluitar per la República Independent dels Països Catalans⁷.

La funció de les eleccions autonòmiques

L'altra qüestió important suscitada per les consultes ha estat la de les eleccions au-

tonòmiques pel fet que un sector important de les persones (i col·lectius polítics) implicades en aquest procés confien en una única pràctica política, que és la pràctica electoral.

En aquest sentit, convé precisar que una majoria parlamentària al Parlament de Catalunya permetria d'obtenir un aval democràtic de pes que podria afavorir el nostre procés, però la nostra valoració és que aquesta eventualitat s'ha de veure més com el resultat d'una evolució que no pas com un fet previ. S'enganyen aquelles persones que posen tots els seus esforços i les seves il·lusions en un simple procediment parlamentari, perquè sabem que la conquesta de la independència és un procés més complex. La clau de tot és aconseguir una massa social conscient i organitzada, preparada per a un previsible període, incruent però llarg, de confrontació a diferents nivells.

Per a algunes persones l'única opció possible en aquests moments sembla que ha de ser la formació d'una candidatura nova que agrupés tot el ventall de l'independentisme i del sobiranisme i que es jugués tot el seu bagatge acumulat fins ara a les properes eleccions autonòmiques. Nosaltres, des de l'MDT, considerem que aquesta proposta és una opció precipitada i, en molts aspectes, també desenfocada. La participació a les eleccions autonòmiques del Principat és una opció ben lícita, però considerem que no és l'instrument principal ni prioritari en aquests moments. Una candidatura genèrica per

la independència pot recollir un cert nombre de vots, però per ella sola no ajudarà a avançar cap a aquest objectiu ni ens permetrà d'agrupar forces de manera unificadora.

Si observem amb deteniment el moviment de fons que hi ha hagut aquests dies, un moviment que s'ha mostrat plural i dinàmic alhora, veurem que l'instrument més adequat per a acumular forces de cara al nostre alliberament és la construcció d'un moviment assembleari que, com hem dit diverses vegades aquests darrers mesos, sigui capaç d'aplegar forces de signe molt divers, unes forces que per la seva diversitat fins i tot poden concórrer a unes eleccions en candidatures separades, però cohesionades totes per una estratègia comuna.

El més important ara, en el pla de la lluita general per l'autodeterminació, és la unitat en l'acció i en les mobilitzacions, i això no es pot reduir a una simple opció electoral que forçosament forçarà a la conformació d'un sector de l'independentisme per molt que es vulgui presentar com a unificador. Cal organitzar de manera estable la nació catalana més enllà d'una conjuntura d'eleccions. Els partits independentistes (els existents i els que es poden crear de nou) haurien d'agrupar les seves forces i aprofitar el moment actual per a impulsar una Assemblea per la Independència d'abast dels Països Catalans que ens permeti mantenir les energies acumulades per damunt de les diferents opcions electorals. La tasca és complexa però l'ex-

[6] Per això cal considerar un error greu, com a principi, promoure la destrucció de les estructures locals que han promogut les consultes, tal com han fet alguns sectors de l'Esquerra Independentista, més interessats a mantenir una concepció patrimonial de l'independentisme que a facilitar l'organització del poble.

[7] L'MDT ha exposat, ja des del novembre del 2007, aquesta qüestió en detall a l'opuscle «Cap a la República dels Països Catalans».

periència recent ens mostra el camí: partir de la unitat de base a cada poble i a cada comarca.

Això és el que pensem respecte a les alternatives electorals que es proposen a nivell general. Des del punt de vista de la Unitat Popular (que com és sabut, hauria d'agrupar aquells sectors polítics i socials favorables a l'alliberament social i nacional), convé encara fer una altra consideració. En el moment actual, en què s'està configurant la base política per al desplegament del dret d'autodeterminació i la conquesta de la independència, convé que l'Esquerra Independentista i la Unitat Popular tinguin la seva expressió política institucional. Independentment que hi estiguem preparats o no, si no comptem amb una representació política de masses, és molt probable que la nostra presència en el conjunt de l'independentisme polític realment existent sigui insignificant. Una candidatura encapçalada per Joan Laporta o Joan Carretero que tingui un cert pes a les eleccions autonòmiques pot comportar serioses dificultats per a les CUP en nombrosos municipis. Nosaltres ja hem explicat aquesta necessitat, però el sectarisme o la indolència han ajornat la solució d'aquesta qüestió. Una qüestió que, com deia el savi, «tanmateix es mou».

Tots aquests debats que hem anomenat «col·laterals» (com a «mals no desitjats» potser per alguns) han fet sacsejar l'Esquerra Independentista i el conjunt de l'independentisme i del sobiranisme compromès actualment en una dinàmica política imparabile.

Ara ningú ja no podrà fer política sense reflexionar a fons sobre aquestes qüestions i sobre moltes d'altres que aniran apareixent. La infantesa daurada i innocent de l'independentisme, que permetia exercicis més o menys inconscients, ja s'ha acabat.

Amb un esforç, que penso que ha estat excessiu, la majoria de l'Esquerra Independentista es comença a adonar que a ho-

res d'ara l'hegemonia de l'independentisme que tenim al carrer es troba sota domini de la dreta i del reformisme més planament tacticista i electoralista. Finalment, l'Esquerra Independentista ha sabut entrar en sintonia amb el conjunt del moviment real. Ara caldrà treballar. I de la manera adequada.

Ha estat una bona lliçó. Però cal que l'aprenuem bé. Ens trobem en un moment de construcció d'estructures polítiques que ens han de portar a la Independència. No es tracta només de mirar de situar-nos en aquestes estructures, defensant unes quotes de poder en els llocs de decisió per a la nostra secta particular (seguint així la pràctica nefasta dels partits oficialistes). Ara cal fer política de debò. Cal saber estar a l'alçada de les circumstàncies. Cal construir la Unitat Popular i l'organització assembleària i unitària per l'Autodeterminació i la Independència.

Els reptes de futur

El repte principal en aquests moments, a nivell de lluita democràtica per l'Autodeterminació i la Independència, és el desplegament l'organització. Per aquesta raó es fa imprescindible una organització sòlida que permeti una implantació social important: l'experiència nascuda el 13 de setembre a Arenys de Munt i continuada el passat 13 de desembre en 166 pobles, viles i ciutats. Cal organitzar la multitud independentista creixent en estructures àmplies, com poden ser unes assemblees democràtiques unitàries per l'autodeterminació, que, amb aquest nom o un altre, s'han anant desenvolupant i es poden desenvolupar al costat de les consultes passades i futures. Com hem apuntat, una de les causes dels conflictes actuals al si de l'independentisme és que no hi ha un arrelament organitzatiu prou profund que permeti resoldre els debats. Per desgràcia, cap de les forces en presència (plataformes socials i

partits parlamentaris) pot exhibir en aquests moments un arrelament social suficient al si del poble català en moviment; i sense un referent democràtic ampli els conflictes no tindran una sortida fàcil.

La independència s'aconseguirà si es mobilitzen en la via de l'autodeterminació els dos eixos fonamentals per a la ruptura democràtica: l'eix territorial (assemblees democràtiques) i l'eix institucional (assemblees de representants electes).

Més enllà de pensar en una simple alternativa electoral dins uns parlaments periclitats i amb uns partits ja desbordats, caldrà organitzar la força de les assemblees locals i de les assemblees de representants electes. És aquesta organització política de la nació catalana sobre unes noves bases unitàries i participatives el que ens ha de permetre d'anar més enllà del marc polític actual.

Ens cal dinamitzar un procés participatiu que, desbordant les organitzacions actuals (partits i plataformes diverses), permeti un ampli enquadrament en estructures de caire assembleari (seguint l'esquema de l'Assemblea de Catalunya, per posar un referent conegut). Totes les persones descontentes amb el marc polític actual que aspiren a una veritable democràcia del poble català, alliberat de les servituds d'un passat i d'un present despòtics, s'hi han de sentir identificades.

Des de l'Esquerra Independentista encara tenim una tasca complementària: prefigurar els Països Catalans que volem, en funció dels interessos de les classes populars catalanes. Per això caldrà anar estenent al si del moviment per l'Autodeterminació i la Independència ara engegat la necessitat de lluitar per una República Independent dels Països Catalans, assenyalant els avantatges d'aquesta alternativa per damunt dels muntatges sense contingut i immobilitzants de les ideologies liberals.

CARLES CASTELLANOS

Capitalisme sense corrupció?

Abans d'abordar el tema de la corrupció, potser convé mirar de centrar la qüestió que ens ocupa. Per això, buscant en diccionaris i enciclopèdies una definició de *corrupció*, el primer que trobem és «Acció de corrompre o de corrompre's». Quan, posteriorment, cerquem el verb, ens resulten «1 Alterar (una substància) tornant-la putrescent, insana. 2 Alterar la sanitat, la bondat, la integritat, la puresa, (de l'ànima, de la consciència, dels costums. 3 Desviar (algú) de la rectitud, del deure. 4 Induir (algú) a obrar il·legalment, pervertir».

Els diccionaris ens donen, doncs, unes definicions genèriques de *corrupció* carregades de moralització, segons les quals el corrupte és aquell qui, per iniciativa pròpia o per invitació aliena, s'allunya del recte camí i cau en la temptació de perdre la integritat, la rectitud o el sentit del deure. Com tots els conceptes morals, passa aleshores que, la percepció sobre la corrupció serà una valoració subjectiva que partirà dels valors, prejudicis o principis ideològics que la societat i cada un dels seus membres utilitzin com a mesura.

Ras i curt: és corrupte el regidor d'un partit autoanomenat independentista que, davant la possibilitat de passar d'un salari com a educador de carrer d'uns 840€ a una gratificació com a tinent d'alcalde d'uns 3.600€, decideix invertir com a batlle de la seva ciutat un dels promotors del «Foro Babel»? Tot i que molts dels potencials lectors d'aquest article pensaran el contrari, la resposta correcta en el marc jurídic-polític actual (que no és sinó el reflex de la ideologia dominant i, en darrer terme, un dels principals mitjans de reproducció i

supervivència del sistema de dominació) és No!

I aleshores, on posem la ratlla del 5? Què cal fer per ser considerat corrupte? Quina és la famosa corrupció que volem evitar? El malbaratament del diner públic o només el furt? El nepotisme? El tràfic remunerat d'influències? La despreocupació per l'interès col·lectiu? Només les privatitzacions i adjudicacions a dit, o totes les actuacions que beneficien una minoria en detriment de l'interès general?

La nostra resposta, d'acord amb aquella frase de Lenin «la nostra moralitat es deriva dels interessos de classe del proletariat», és, doncs, fàcil d'intuir i, alhora, impossible de realitzar-se a la pràctica en un sistema de dominació que basteix el seu cos ideològic i moral en l'exaltació de les actituds que responen als interessos diametralment oposats: els dels explotadors, especuladors i oportunistes.

Mirant, llavors, de ser alhora pragmàtic i modern, he tafanejat a la *wikipèdia* i hi he trobat (amb gran sorpresa) una definició de corrupció que penso que ens podria ser un pèl més útil: *La corrupció política és el conjunt d'actituds i activitats amb les quals una persona transgredeix compromisos adquirits amb d'altres persones, utilitzant la confiança i els privilegis atorgats per aquests acords presos, amb l'objectiu d'obtenir un benefici aliè al bé comú.*

Dit d'una altra manera: la corrupció és inherent al sistema parlamentari capitalista. És el mecanisme pel qual uns representants polítics que en teoria han de servir el bé comú i que han estat escollits, segons creuen els electors, per defensar els interessos generals, actuen un cop dins les institucions en el sentit diame-

tralment oposat a l'esperat: supeditant els interessos col·lectius al benefici particular de persones, empreses o corporacions.

No es tracta, per tant, només de bons i de dolents: es tracta que el propi sistema econòmic es dota d'una supraestructura política que té com a finalitat principal aconseguir que els representants escollits per la majoria (les classes populars), acabin defensant els interessos d'una (o unes) minories. Com? A cop de talonari públic o privat. Enriquant-los i elevant-los (o, com a mínim, fent-los-ho creure) a la categoria de gestors del propi sistema. Per acabar-ho d'adobar, l'acció judicial es redueix a un hipòcrita tractament estètic que només intervé en aquells casos escandalosos d'enriquiment sobtat que no compten amb el consens o beneplàcit general de les diferents famílies.

Aleshores, ara i aquí, què podem fer? Doncs com deia la convocatòria Contra la corrupció i la impunitat: mobilització popular en defensa del bé públic: «*Transformar la nostra indignació en moviment*».

Moviment popular, ja que certament, el principal antídoto contra la corrupció és el control democràtic de les institucions. I aquest només serà possible amb la conquesta, per part de la ciutadania i dels sectors populars organitzats, del protagonisme en la vida política, tant a través de la mobilització, com de la dinamització de mecanismes reals de participació democràtica. Qualsevol reforma legal o pacte polític que no incorpori mecanismes més efectius de participació del conjunt de la població en l'elaboració i el control de les polítiques públiques no

serà res més que nova operació de maquillatge.

I moviment polític, que faci possible avançar en aquest camí de la radicalitat democràtica, i que fixi per al nostre poble un horitzó en el qual sí que sigui possible (tot i que no automàtic) eradicar la corrupció: la superació del capitalisme i la construcció d'una república democràtica, de base popular, garant d'una societat plenament igualitària.

Em sembla oportú prendre'm la llicència d'acabar amb uns paràgrafs d'un recent article d'en Josep Maria Terrabras:

«No hem d'oblidar, però, que, a més de formes diverses de corrupció, tam-

bé hi ha sistemes que afavoreixen la corrupció. El capitalisme n'és un exemple clar. Un sistema econòmic orientat al guany porta a buscar totes les maneres possibles de guanyar, encara que això impliqui comportaments individuals o col·lectius poc legals, alegsals o il·legals (...)

»Perquè ara molts pensen que la corrupció és ficar-se diners a la butxaca que són dels altres. I això és corrupció, evidentment, però no pas l'única. Perquè, què n'hem de dir, per exemple, del tancament i/o la deslocalització de moltes empreses amb la idea que «l'empresa és meua» i puc fer amb

ella (i amb els treballadors utilitzats fins ara) absolutament el que vulgui? No és aquesta una forma subtil (o no tant!) de corrupció econòmica, laboral, empresarial, urbanística i social, a costa dels interessos dels treballadors, potser dels clients, dels proveïdors i de l'entorn econòmic i social que fins ara han recolzat l'empresa?

»En aquest sentit penso que el capitalisme no té solució. Si el guany és el seu objectiu prioritari, és ben clar que el buscarà per totes les escletxes i raccons. El capitalisme sempre és fidel a si mateix.»

XAVI OCA

Republicanisme i socialisme d'alliberament

«El primer cicle de vida de la societat moderna està arribant al seu final. Durant més de dos-cents anys, des de la Revolució Francesa (1789) fins a l'actualitat, el gènere humà ha transitat per les dues grans vies d'evolució que tenia a la seva disposició: el capitalisme i el socialisme històric (realment existent). Cap dels dos ha aconseguit resoldre els abassegadors problemes de la humanitat, entre els quals hi ha la pobresa, la fam, l'exploatació i l'opressió de tipus econòmic, sexista i racista, la destrucció de la naturalesa i l'absència de la democràcia real participativa. Allò que caracteritza la nostra època és, per tant, l'esgotament dels projectes socials de la burgesia i del proletariat històric, i l'obertura de la societat global cap a una nova civilització: la democràcia participativa.»

Heinz Dieterich,
El socialisme del segle XXI

El llibre de Heinz Dieterich, *El socialisme del segle XXI*, és una lectura interessant per orientar-se en el mapa filosòfico-polític amb la finalitat de treballar per una revolució social digna. Des de les seves primeres pàgines, se'ns posa en una direcció interessant. Cal superar, diu Dieterich, els llasts del segle XX. L'escenificació perversa dels dos ideals confrontats en la Guerra Freda és el pitjor de tots aquests llasts. Dos sistemes polítics que es barallaven per l'hegemonia a Europa i al món. A una banda, el que es mostrava com a representant de la llibertat: els Estats Units i els països capitalistes. A l'altra banda, els qui es consideraven representants de la igualtat: la URSS i els seus estats satèl·lits. No cal dir que tant llibertat com igualtat van quedar molt caricaturitzades per les interpretacions en pugna. El capitalisme va continuar optant per la llibertat dels pocs (els rics, els burgesos, els propietaris, els poderosos) i a la URSS i a alguns països de l'Est, per dir-ho així, n'hi havia uns que eren més iguals que els altres.

Heinz Dieterich, Samir Amin, Arno Peters i altres parlen del socialisme del segle XXI (o democràcia participativa o Nou Projecte Històric) en termes de superació sintètica dels dos projectes del segle XX que van veure la llum després de la Revolució Fran-

cesa de 1789 —és a dir, a partir del naixement de la història contemporània—. Però no ens confonguem: no es tracta de repensar el mite socialdemòcrata com un entremig mecànic entre el lliure mercat i la justícia social centralitzadament administrada. Es tracta, si es vol dir així, d'una qüestió molt més dialèctica i profunda. Sobretot ara, que ni els Fukuyama i companyia s'atreveixen a dir que ha arribat la fi de la història.

Per tant, un primer avís. Hem titulat aquest article «Republicanisme i socialisme d'alliberament». Republicanisme, tanmateix, no serà al llarg d'aquesta exposició un bloc que serveixi per complicar les coses més del compte. Republicanisme no competeix amb capitalisme i, encara menys, amb socialisme. No és una teoria que serveixi per substituir el socialisme i el capitalisme. Republicanisme és una manera de pensar i percebre les coses polítiques. Si és que té un enemic (o una teoria competidora), aquest és el liberalisme doctrinari. El projecte històric de la revolució no és el de construir la societat republicana o republicanista. La qüestió és una altra: emprar el *metallenguatge* republicà per definir els límits i les esperances del socialisme del segle XXI. El despotisme del socialisme realment existent i el liberalisme ideològic capitalista han estat a punt d'enterrar el llegat republicà. Aquesta tradició, que en el passat només estava a mans de les minories oligàrquiques privilegiades, va iniciar un camí de democratització cada cop més àmplia, almenys des de Maquiavel. Per això, segurament, Dieterich parla, també, de «democràcia participativa»; és a dir, d'aixecar ciutadans i no únicament ombres del decimonònic *homo oeconomicus* o bé súbdits passius i esmortits.

L'escenificació perversa dels dos ideals en pugna en els règims paradigmàtics que es van enfrontar durant la Guerra Freda posava la llibertat i la igualtat en els dos costats d'una balança imaginària. Per dir-ho gràficament, més llibertat equivalia a menys igualtat; i més igualtat equivalia a menys llibertat. La

manera de funcionar era la de trobar un equilibri entre tots dos extrems. Un acord més o menys ancorat a una banda era tot el que es podia esperar. És curiós veure com aquest model mental és present en figures suposadament «renovadores» de la filosofia política, com el liberal acadèmic nord-americà John Rawls. També per ell cal calibrar un «equilibri reflexiu» entre les intuïcions de llibertat i les d'igualtat.

El republicanisme trenca en mil bocins aquest paradigma. Però en lloc de presentar-se com l'última moda en corrents teòrics, de fet assumeix amb humilitat la seva dilatada edat. El republicanisme no és un invent de fa quatre dies. És almenys tan vell com la història de les ciutats del món antic. El republicanisme, simplement, estableix dues premisses bàsiques per construir una ciutadania alliberada: per dir-ho com els antics, *aequum ius* (igualtat de dret) i *aequa libertas* (igualtat de la llibertat). Vegem-les. Un dret igual: ningú no pot tenir privilegis per sobre dels altres, tothom ha de quedar sotmès a la llei per igual, fins i tot qui la promulga, etc. Una llibertat igual: això no significa pas que tothom hagi de fer les mateixes coses, sinó que com a mínim hi hagi unes condicions materials mínimes —compartides igualment per tothom— per poder exercir la llibertat i perquè tothom pugui practicar la virtut que sigui. Llibertat i igualtat, doncs, realment no estan tan separades una de l'altra. I els lliures i iguals són precisament els ciutadans: ciutadans d'una República, és clar. «República», en aquest context, significa garantia del dret, dret a tenir drets o, clar i llis, ciutadania.

Per això, tots els republicanismes que es mesclen amb el liberalisme doctrinari per voler-lo reformular o que fins i tot, com ha fet Philip Pettit (un republicà mediàtic de la universitat de Princeton), assessorin governs d'estats monàrquics com l'espanyol no acaben de realitzar del tot l'ideal republicanista que diuen defensar. Es queden a mig camí. Un règim monàrquic (per constitucional o parlamentari que sigui) deixa algunes qüestions d'estat a mans de la voluntat d'una família (despòticament) i no pas a mans de la ciutadania

(republicanament). Per això els republicans són, des de sempre, anti-monàrquics per excel·lència.

Anem al socialisme ara. S'ha de partir d'una constatació prou evident. En paraules de H. Dieterich:

«Si la missió de l'economia consisteix a satisfer les necessitats generals mitjançant una organització raonable del treball, aleshores hem de constatar que el nostre sistema econòmic no compleix la seva tasca. Tampoc no existeix cap esperança del fet que la pugui complir en el futur, perquè està basada en el sistema de l'economia de mercat, que té una tendència inherent a beneficiar els rics i empobrir els marginats. I aquesta polarització s'ha intensificat encara més des de la fi del colonialisme polític en els anys seixanta del segle XX, quan molta gent esperava un canvi positiu.»

El capitalisme no té per què ser el destí històric de la humanitat. En la lluita pel socialisme d'alliberament, les aliances populars han d'estar encaminades a superar una organització de l'economia profundament antidemocràtica. Aquesta és una primera premissa, fonamental. La seva aplicació dependrà de les anàlisis concretes de les situacions concretes. La segona premissa té a veure amb les formes del socialisme. No és veritat que el socialisme realment existent fos només el soviètic. Hi van haver moltes més experiències —i com en el cas de la revolució bolivariana, encara n'hi ha—. El problema, en tot cas, és saber què és útil aprofitar, què s'ha d'adaptar, què es podria millorar i què cal rebutjar de totes aquestes experiències.

El socialisme d'alliberament ha de partir, en primer lloc, d'una mentalitat oberta, gens dogmàtica i eclèctica. Per sort, els temps del marxisme escleròtic ja fa temps que han acabat. El socialisme d'alliberament, en segon lloc, ha de ser republicà. Pels independentistes dels Països Catalans, tot això de la «llibertat republicana» no és cap misteri. Sabíem i sabem que les llibertats individuals negatives no ho són tot —malgrat que efectivament puguin ser importants—. D'alguna manera, sense necessitat de corrents

filosòfics que ens ho recordessin, intuïm que la relació entre la nació catalana i l'espanyola es basava en la dominació. En aspectes essencials de la vida de la nostra nació, sense ni tan sols el dret d'autodeterminació reconegut, l'Estat espanyol sempre tindrà la darrera paraula. Actua com l'amo despòtic davant d'un

súbdit. El republicanisme simplement ens ha donat eines conceptuals (el metallenguatge a què fèiem referència) per poder-ho formular i explicar.

La democràcia formal és insuficient. Les eleccions periòdiques, el parlamentarisme, l'imperi de la llei i els drets civico-polítics són passos significatius. Ara bé, des de Marx, ja hem fet nostra la crítica que cal una aplicació real de la democràcia formal, una democràcia material o democràcia participativa. Això significa que si bé l'absolutisme polític (una forma de despotisme pròpia de l'antic règim) va ser abolit, també ho pot ser l'absolutisme econòmic que posa tots els recursos planetaris a mans d'uns pocs per mitjà d'un mercat (la llei de la selva) fortament oligopolitzat. L'exercici de la llibertat parteix sempre de la satisfacció de les condicions materials: el socialisme d'alliberament ha d'anar en una direcció estructuralment democràtica.

El republicanisme, a més, pot inspirar dues fórmules prou interessants per a la nostra perspectiva. Per una banda, és la

recuperació de l'ideal polític que Aristòtil va saber identificar i expressar a la perfecció (l'ésser humà és un animal polític per naturalesa). La realització humana no pot ser una qüestió purament privada. Hi ha tota una sèrie de virtuts polítiques que ens fan més lliures. Això és el que, posem per cas, la proposta *municipalista* de la CUP ha entès bé: calia una implicació en la política municipal (de viles i ciutats) per tal de caminar cap a una democràcia més directa i participativa. Ara, la lluita institucional no té per què reduir-se i estancar-se en el món municipal. També hi ha mètodes per polititzar el conjunt de la nació. D'altra banda, el republicanisme també pot contribuir a clarificar les relacions entre moviments populars (també anomenats «moviments socials») i les formacions polítiques. Es tracta d'entendre que no pot existir una subordinació total de cap dels dos pols. Els moviments populars i les formacions polítiques, com la CUP, s'han de tractar republicanament, sense arrogància ni servilisme.

La República dels Països Catalans és el nostre projecte polític per aconseguir un Estat, la independència nacional. Però només és un primer pas cap al socialisme d'alliberament; és la seva antesala. La necessitat de la transformació social en el nostre país passa per la Unitat Popular, com a expressió de la consciència política de les classes populars. El socialisme d'alliberament ha d'implicar noves ruptures. Hem d'assumir que l'economia nacional, per exemple, es basa en les màximes de Voltaire-Pareto. «Per tal que un hi guanyi, cal que hi perdi algú altre». El socialisme d'alliberament és un impuls per no estancar-se en l'autocomplaença econòmica en el context del capitalisme. La independència dels Països Catalans no pot ser una excusa per enfortir la burgesia nacional. Hi ha una necessitat, per tant, d'avançar cap a un marc global més just a través de la solidaritat internacionalista o fraternitat, i a través del bloc històric format pels desposseïts de tot el món.

ORIOL FARRÉS

Aportacions de les Trobades Independentistes de 2009

El passat 13 i 14 de novembre es van celebrar a Rubí les XXIV Trobades Independentistes, on es van debatre aspectes relacionats amb la Unitat Popular, la Ruptura Democràtica i la transformació socialista. Us resumim algunes de les aportacions que s'hi van fer¹.

La Unitat Popular

Qualsevol reflexió sobre la Unitat Popular ha d'analitzar les **experiències xilena i basca**. En la primera **el component institucional va ser fonamental**, tot i que existien moviments i lluites populars més enllà de la coalició electoral. **El seu error fonamental va ser no fer una anàlisi acurada del «poder»**, en el sentit que governar les institucions no implicava automàticament controlar els parells de l'Estat.

L'experiència basca va partir en principi del procés de mobilització i lluites que es produeixen en la fase final del

franquisme. La formació d'Herri Batasuna, com a organització de masses, va permetre aglutinar tots aquests sectors en lluita i que optaven per la ruptura. Tanmateix, aquest plantejament inicial encertat s'ha vist llastat per l'**excessiu pes de l'organització militar dins el moviment d'alliberament basc**, a causa de no entendre la relació dialèctica entre moviment i societat, entre la direcció i el moviment, etc.

A més d'aquests exemples s'hauria d'analitzar l'**experiència sud-africana**, ja que és un **model de com s'estructura el moviment i de la relació dialèctica entre les diferents organitzacions** (Partit Comunista, front sindical, l'organització armada, etc.). En canvi, casos com el Front Ampli o el veneçolà responen més al model de Front Popular més que no pas d'Unitat Popular. Son experiències amb una mancança important: no hi ha una organització estratègica que faci de direcció política dialècticament amb el moviment.

Pel que al nostre país, cal començar aclarint que la Unitat Popular no és equivalent ni a l'Esquerra Independentista ni

encara menys la suma de l'Esquerra Independentista i l'anomenada Esquerra Anticapitalista. **La Unitat Popular catalana es construeix a partir dels moviments i les lluites populars que tinguin incidència**, no pas a partir de determinats moviments socials desconnectats de les classes populars.

La conjuntura actual és idònia per al desenvolupament de la Unitat Popular, ja que la percepció per una part significativa de la població del fracàs del model autonòmic, el desgast de les diferents forces polítiques que havien segrestat fins al moment els referents d'esquerra i les diferents mobilitzacions en defensa tant dels drets nacionals i socials o del territori que escapen al control de l'*establishment* polític configuren **un escenari on és possible aplegar forces en defensa d'un programa polític de ruptura**.

Ara bé, aquesta conjuntura idònia contrasta algunes **limitacions subjectives**, entre les quals cal destacar la **incapacitat política de l'Esquerra Independentista**, massa permeable a desviacions pseudollibertàries, i el **desplegament li-**

[1] Els textos o powerpoints de les ponències es poden consultar al web de les Trobades: <http://trobades.mdt.cat/>.

mitat de l'estructura nacional de la CUP a causa de la pressió que hi exerceixen els sectors que li neguen el paper de referencialitat política. A més, a nivell sindical estem encara molt lluny tant de la creació d'un gran sindicat nacional, de classe i combatiu, com d'una acció coordinada dels qui hi podrien apostar.

En aquests context caldria establir unes prioritats d'acció i organització: el moviment per l'autodeterminació ha de consensuar un full ruta cap a la independència i ha de crear estructures mínimament estables per tal d'intensificar les mobilitzacions en defensa del dret de decidir; cal afavorir la unitat d'acció de les forces sindicals nacionals; en la lluita per la igualtat de gènere cal saber combinar el combat ideològic i el treball simbòlic-reivindicatiu amb una pràctica de masses que afavoreixi l'enquadrament i la incorporació de dones a la lluita més enllà de l'estricta cercle de l'Esquerra Independentista; cal passar a l'ofensiva pel que fa a l'agitació i la mobilització en la lluita per la llengua; cal continuar reforçant els moviments en defensa del territori, especialment pel que fa al seu arrelament social i a la seva

continuitat més enllà d'una reivindicació concreta; i finalment cal bastir un element de referencialitat política amb projecció institucional que permeti la identificació i l'enquadrament de tots els sectors del poble en lluita i de les classes populars en general.

La Ruptura Democràtica

Cal començar per establir una distinció fonamental: l'espai de la Ruptura Democràtica no equival a la proposta política de formació d'un Front Patriòtic. No es tracta, doncs, d'aglutinar tots i totes els/les independentistes en una plataforma fonamentalment electoral, tal com es propugna des d'alguns sectors de l'independentisme. Ans al contrari, l'espai de la Ruptura Democràtica és una confluència sociopolítica de diferents sectors amb una consciència variable sobre la realitat de la societat catalana, agrupats per l'objectiu dels drets col·lectius (principalment del dret de la nació catalana a l'autodeterminació) i la voluntat de renovació democràtica. Això vol dir que en aquest espai hi podem trobar projectes polítics diferents (per

exemple, el liberal i el de la Unitat Popular), que tenen expressions electorals diferenciades.

Un cop fet aclariment, la primera constatació que cal fer és que les diferents plataformes del moviment per l'autodeterminació no tenen un full de ruta clar, la qual cosa els impedeix de dur a terme una tasca continuada més enllà de mobilitzacions puntuals (manifestacions, consultes, etc.). Aquesta mancança no afecta només les plataformes sinó la mateixa Esquerra Independentista, fet que cal considerar greu en un moviment que té com a objectiu estratègic la independència.

En el cas concret de les consultes, és obvi que als polítics parlamentaris actius en la seva promoció no els interessa plantejar-se l'endemà d'aquesta mobilització. Precisament per això l'Esquerra Independentista hauria de ser la primera interessada que les consultes es tradueixin en un avenç organitzatiu, és a dir, a aprofitar aquesta embranzida per vertebrar d'un moviment popular o democràtic per l'autodeterminació. Aquest avenç organitzatiu s'hauria de fer a partir de dos eixos, dues estructures unitàries:

l'eix que podem anomenar assembleari (territorial), articulat a partir de les assemblees democràtiques unitàries de base; **i l'eix de ruptura institucional**, dinamitzat per una assemblea de representants electes per l'autodeterminació (i la independència). L'Esquerra Independentista hauria de fer seu **el repte de territorialitzar el moviment per l'autodeterminació i vincular-lo a lluites populars de cada racó del país**.

En el pla discursiu, tenint en compte que la denúncia de l'espoli fiscal ha fet augmentar la consciència nacional, **des l'Esquerra Independentista caldria respondre la pregunta de què farem amb la plusvàlua que recuperem un cop siguem independents**, ja que la nostra resposta (per exemple, augment de tota mena de prestacions socials) pot servir perquè s'incorporin a la lluita per l'autodeterminació sectors socials majoritaris.

Finalment, en el full de ruta cap a la independència cal abordar una qüestió cabdal: la internacionalització del dret a l'autodeterminació. Per exemple, **és urgent crear una xarxa de caire tàctic que inclogui diferents moviments democràtics, revolucionaris i d'esquerres a favor de l'autodeterminació**. D'altra banda, és necessari **aconseguir el suport d'Estats i protoestats que estiguin a favor del reconeixement d'aquest dret**. Aquesta treball internacional hauria de contrarestar la política d'aliances internacional de la tendència liberal del moviment per la ruptura democràtica, que prioritza les relacions amb els Estats Units i Israel.

La transformació socialista

La crisi no és un fenomen excepcional del capitalisme sinó un d'inherent a aquest mode de producció. L'actual crisi ha permès tornar a comprovar el ridícul històric dels corifeus de la teoria economia burgesa a l'hora d'explicar les successives fallides del capitalisme. Per contra, conceptes marxistes com la teoria de la plusvàlua, la del valor o la de la caiguda tendencial de la taxa de guanys es revelen més adequats a l'hora d'explicar el

funcionament d'aquest sistema socioeconòmic.

Els governs capitalistes i els grans mitjans de comunicació, així com bona part de l'esquerra del sistema, anomenen i limiten la crisi a una de financera i amaguen que **també ens trobem immensos en una crisi de tipus productiu, és a dir, de reproducció del capital en el seu conjunt**. Així amaguen que l'element clau es troba en la producció. Tanmateix, una de les diferències qualitatives de l'actual crisi sistèmica respecte a les precedents és la magnitud que ha arribat a tenir el capital financer.

La construcció d'una societat socialista alternativa al capitalisme depèn de diferents factors, com ara **les condicions en què hagi tingut lloc la Ruptura Democràtica per la Independència**, que és una ruptura política, els **instruments de transformació socioeconòmica** que s'hagin pogut desenvolupar i siguin operatius en el nou règim i la **claredat i l'explicitació del model de societat**.

Quant al primer punt, les condicions en què hagi tingut lloc la Ruptura Democràtica, l'**aposta per la República**, entesa com a expressió radical de democràcia i d'igualtat política, dóna elements polítics favorables a la transformació socialista i suports ideològics igualitaris.

Pel que fa als instruments amb què pensem que es pot comptar per avançar cap al socialisme van més enllà de la ruptura política. Hi ha d'haver una **organització civil i participativa, estructures organitzatives polítiques (la CUP, per exemple), estructures socioeconòmiques de les classes populars (sindicats, associacions populars locals), instruments ideològics i propagandístics** que facin una crítica permanent del capitalisme i forneixin argumentacions favorables al socialisme, i **instruments legals** que afavoreixin la transformació de l'estructura de la propietat econòmica.

Quant a l'explicitació i claredat del **model de societat** a aconseguir, cal treballar per a definir diferents aspectes fonamentals com ara l'**estructura econòmica** de la societat socialista catalana (**col·lectivització de les empreses grans**

i mitjanes) i l'**estructura política** de la societat socialista catalana: **Assemblea Nacional** constituïda per representants directes de les forces polítiques, escollits de llistes ofertes, i representants territorials escollits de llistes obertes a cada territori.

L'alternativa socialista ha d'assumir el caràcter estratègic de l'alliberament de gènere, ja que no hi pot haver una veritable transformació socialista si es manté l'opressió de la dona. Ara bé, aquesta assumpció no es pot quedar limitada al nivell ideològic, sinó que des d'ara mateix **el nostre moviment ha de ser capaç de fer propostes organitzatives i polítiques tàctiques dirigides a dones treballadores i catalanes**, no pas només a dones independentistes i comunistes. Pel que fa a les propostes polítiques, han de contemplar aspectes com la igualtat real en el treball no domèstic, l'educació no sexista, la socialització de la cura de les persones dependents, la remuneració del treball domèstic, el dret al propi cos, etc.

Finalment, tot i que les relacions entre ecologisme i socialisme no han estat fàcils per la influència dins el moviment comunista de la ideologia productivista, **l'alternativa socialista ha d'incorporar alguns dels principis de l'ecologisme**, com ara l'assumpció que els recursos energètics i materials són finits, la solidaritat intergeneracional i la crítica del productivisme. Amb la incorporació d'aquests principis el socialisme esdevé **l'únic projecte polític que pot garantir les necessitats de tota l'espècie i fer front a les diferents manifestacions de la crisi ecològica planetària**. El socialisme és el sistema que permet controlar públicament els recursos i materials, enforçar la producció al servei de les necessitats de la població i no pas al dels interessos d'una minoria, etc. Per contra, a causa de la mateixa lògica de reproducció del capital, **el capitalisme no fa sinó agreujar la crisi ecològica**. No hi ha, doncs, capitalisme sostenible i, per tant, l'ecologisme serà socialista o no serà.

JOANA GORINA

